

Åsa Burman

Verksamhetschef för Lighthouse

- Vilka effekter uppnås via programmet
Hållbar sjöfart?

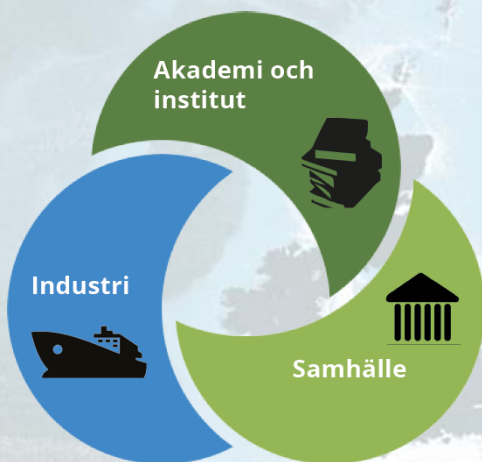

Vilka effekter uppnås via programmet Hållbar sjöfart?

Trafikverkets FoI-dag för sjöfart
18 mars 2020

Lighthouse – samverkansplattform för sjöfartsforskning och innovation

Lighthouse vision - för en konkurrenskraftig, hållbar och säker maritim sektor med god arbetsmiljö.

Seminarier/workshops

Förstudier

Fokusgrupper – under uppstart

Traineeprogram

Trafikverkets branschprogram

Matchning

Skapar forskningssamverkan och nätverk

Driver program och arbetar för ökade FoU-satsningar

Sprider kunskap och skapar intresse för maritim forskning

Hållbar sjöfart – syfte och mål

- Stärkt, breddad och fördjupad triple helix-samverkan
- Stärkt forskning- och utvecklingskompetens, långsiktig kompetensförsörjning är även en viktig spinoff från triple helix-samverkan
- Tillämpbar kunskap och konkret nytta från de forsknings- och innovationsprojekt som sker inom ramen för *Hållbar sjöfart*.
- Övergripande och långsiktiga målet - en internationellt konkurrenskraftig, hållbar och säker sjöfartssektor med god arbetsmiljö

Enligt Trafikverkets upphandlingsunderlag ville man adressera:

- Systemperspektiv: speciellt fokus på att få med hamnar, avgörande för att möjliggöra ökad överflyttning och lågt representerade i Trafikverkets Fol-projekt
- Förutsättningar för innovation och förnyelse i sjöfartssektorn
- Medfinansiering från branschen
- Långsiktighet
- Framtidens forsknings- och utvecklingskompetens

Och ett program som tematiskt fokuserar på hållbar sjöfart i de tre dimensionerna av hållbarhet, dvs miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

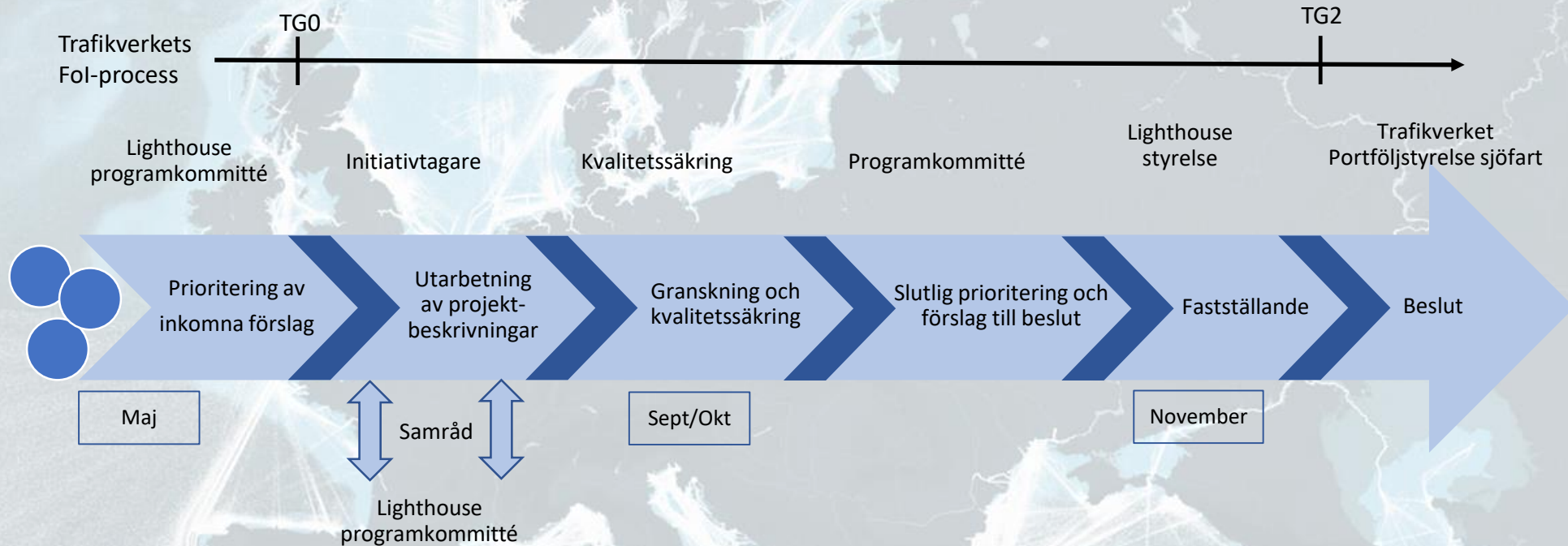
Idégenerering

Fokusgrupper och andra intressentnätverk

Idégenerering

Skisser och –förslag till nya förstudier, forsknings- och innovationsprojekt

Projektprioritering

Kriterier för prioritering

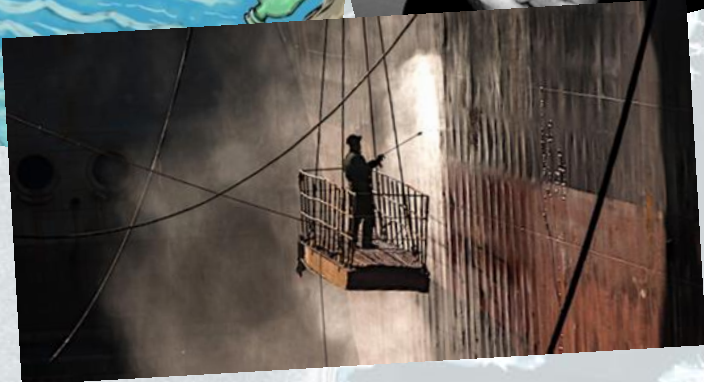
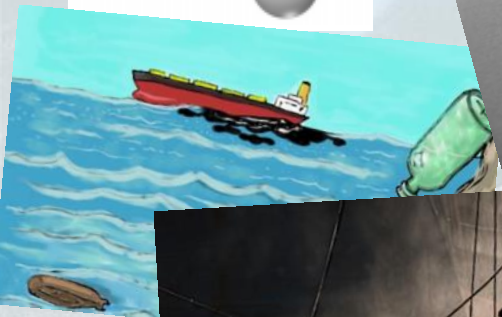
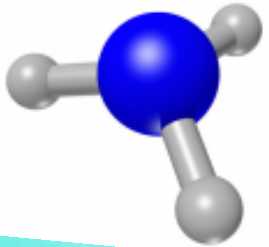
Baskrav:

- Ska inkludera **minst två utförande parter** (lärosäten eller institut) samt **minst två aktörer från näringsliv** eller offentlig sektor.
- Ska vara forskning av hög kvalitet och/eller innovation med relevans för sjöfartens strävan mot ökad social, miljömässig och/eller ekonomisk hållbarhet.
- Ska tydligt adressera en eller flera av hållbarhetskriterierna.

Bedömningskriterier:

- Om förslaget är en fortsättning på projekt som genomförts inom *Hållbar sjöfart*
- Bidrag till ökad social, miljömässig och/eller ekonomisk hållbarhet.
- **Bidrag till ökad triple helix-samverkan inom sjöfartssektorn** och till att engagera nya aktörer till *Hållbar sjöfart*.
- Bidrag till stärkt forsknings- och utvecklingskompetens.
- **Bidrag till tillämpbar kunskap och konkret nytta.**
- Medfinansieringsgrad från andra aktörer än Trafikverket samt medfinansiering från industrin.

Pågående projekt från 2019

Förstudier

- Kartläggning av oreglerade kolväteutsläpp från värmebehandling av oljerester ombord på fartyg
- Utbildning för en miljömässigt hållbar sjöfart
- Fossilfri kollektivtrafik på vatten
- Miljöpåverkan av en hamns undervattensbuller
- Social hållbarhet i praktiken (SHIP)
- Psykisk ohälsa i sjöfarten – En prevalensstudie
- Digitalisering och automatisering i små och medelstora hamnar
- Storlek, specialisering och flexibilitet – hamnarnas roll i ett hållbart transportsystem
- Analys av hamnstatskontroller inom Paris MoU och dess betydelse för miljö, konkurrensneutralitet och arbetet med att nå FN:s hållbarhetsmål Nr 14 Hav och marina resurser

Forsknings- och innovationsprojekt

- Hållbart fartygsunderhåll genom framtagande av beslutsstöd samt hållbarhetsklassning av antifouling-strategier
- Propeller-skrov interaktionseffekter i vågor
- Autonom säkerhet - nya sensorer
- Lätta elfartyg (Roro/Ropax)

Beslutade projekt för 2020

19 projektförslag lämnades in;
10 förstudier, 6 forskningsprojekt
och 3 innovationsprojekt.

- Två forskningsprojekt föreslogs omarbetas till förstudier
- Tre förstudier och ett innovationsprojekt föreslogs samordnas;
- Tre förstudier samt ett forskningsprojekt avfördes.

Förstudier

- Efterrening av metanslip från marina LNG-motorer
- Container i brand - Transparent Informationshantering och Samverkan för ökad Säkerhet vid transport av farligt gods (TISS) – Sjöfartsspåret

Forsknings- och innovationsprojekt

- Utvärdering av vätgas, ammoniak och batteridrift för framtidens sjöfart utan klimatpåverkan
- Development of machine learning tools to create speed-power performance models to predict ships' fuel consumption at sea for energy efficient shipping
- SAILPROP – även seglande lastfartyg behöver en energieffektiv propeller
- Digitalisering, automatisering och elektrifiering av små och medelstora hamnar

Deltagande aktörer

Deltagare i anbud 2018

Deltagare i projekt 2019 - Chalmers, RISE, IVL, KTH, LNU, VTI, SSPA, Marinfloc, Wallenius Marine, Stena Line, Preem, Yara, Trafikverket, Börjessons Charter, Styrsobolaget, Västtrafik, Green City Ferries, VGR, SLL, Lysekils Hamn, Göteborgs Hamn, Furetank, ABB, Stena Teknik, Volvo Penta, Färjerederiet, DNV GL, Svensk Sjöfart

Deltagare i projekt 2020 - IVL, SSPA, GU, RISE, Chalmers, Lunds Universitet, Furetank, Daphne Technologies, APM Terminals, Gothenburg Roro Terminals, Stena Line, Trelleborgs Hamn, Swedish Club, Wallenius Marine, Stena Teknik, Stena Bulk, Wärtsilä, PowerCell, Molflow, Gota Ship Management, Team Tank International, Jiangsu University of Science and Technology, Kongsberg Maritime Sweden, Hallands hamnar (Varberg och Halmstad), Karlshamns hamn, Karlskrona hamn, Kvarken ports (Umeå), Landskrona hamn, Lysekils Hamn (SDK Shipping), Helsingborgs hamn, ShoreLink med verksamhet i Skellefteå, Piteå, Luleå och Kalix hamnar, Ystad Hamn, Sveriges Hamnar, Svenska Orient Linien, Svensk Sjöfart, Sveriges Skeppsmäklareförening, SCA, ABB Marine & Ports, Volvo Trucks, HOGIA, InPort, Transportstyrelsen, DNV GL, Volvo Penta, Göteborgs Hamn

Nyttiggörande och effekter

- Tyngdpunkten första året – förstudier
 - Snabb analys av högaktuell fråga, ökad samverkan med nya aktörer
- Pågående forsknings- och innovationsprojekt, exempel:
 - Lätta elfartyg - direkt nytta i utveckling av hur man bygger RoRo/Ropax-fartyg för eldrift
 - Propeller för seglande lastfartyg - till Wallenius fartyg och efterföljare
- Stor bredd i deltagandet från olika aktörer => goda förutsättningar för samverkan

Nyttiggörande och effekter forts.

- **Ammoniak som bränsle för sjöfarten**, resultatet från förstudie (Julia Hansson, IVL) blir forskningsprojekt inom branschprogrammet (Selma Brynolf, Chalmers).
 - Fångade fråga om nytt bränsle som blivit högaktuellt och är igång med fortsättning
 - Skulle också behöva demonstrator

Nyttiggörande och effekter forts.

- Förstudien Digitalisering och automatisering i små och medelstora hamnar fortsätter som treårigt innovationsprojekt inom programmet
- Förstudien **Psykisk ohälsa i sjöfarten**, en prevalensstudie har redan fått en fortsättning som forskningsprojekt med finansiering från Trafikverkets sjöfartsportfölj

Spridning och kommunikation

Resultaten når branschen via:

- Artiklar på Lighthouse hemsida
- Artiklarna sprids i sociala medier: facebook, Twitter, LinkedIn
- Lighthouse Nyhetsbrev
- Konferenser och seminarier. Våra egna streamas och sparas på vår hemsida
- Hållbar sjöfarts egna hemsida under Lighthouse-domänen
- Forskningsrapporter läggs upp på hemsidan. Trycks i ett begränsat antal ex.

2019-09-02 18:10
Sjöfarten måste få ungdomar att förälska sig i den
Samtidigt som 2 000 skolungdomar skeppats ut till Donsö för att få klämma och känna på sjöfarten hölls en pressträff med utbildningsminister Ann

2019-09-02 09:59
Det behövs ett ökat fokus på de sociala dimensionerna
Vad lägger vi i begreppet hållbar sjöfart? Mest miljö- och klimataspekter, tror Cecilia Österman, forskare vid Linnéuniversitet.

2019-08-21 10:53
Hallå där...
...Åsa Burman som tar Lighthouse

2019-05-15 13:00
Se Lighthouse seminarium om Branschprogrammet Hållbar sjöfart
Här kan du se seminariet Hållbar sjöfart för 150 miljoner! med start 10.00 den 20 maj.

Tack!

branschprogram@lighthouse.nu

2020-03-18